

О. В. Гнатюк,
*зав. відділу наукової обробки документів
наукової бібліотеки ім. М. Максимовича*

**ДОСВІД РОБОТИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
ІМ. М. МАКСИМОВИЧА
З НАУКОВОЇ ОБРОБКИ РУКОПИСІВ ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ
ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ
ЧЕРКАСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Мета дослідження – аналіз фонду рукописів дисертаційних робіт здобувачів наукових ступенів Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького в науковій бібліотеці ім. М. Максимовича.

Дисертація – це важлива кваліфікована науково-дослідна праця, виконана особисто у вигляді спеціально підготовленого рукопису або монографії, призначених для прилюдного захисту і отримання наукового ступеня. Захист здійснюється на засіданнях спеціалізованих вчених рад, у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького діє 5 таких структур:

- спеціалізована вчена рада Д 73.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) історичних наук за спеціальностями:

07.00.01 – історія України;

07.00.02 – всесвітня історія;

07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни;

- спеціалізована вчена рада Д 73.053.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за спеціальностями:

13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки;

13.00.02 – теорія та методика навчання (математика);

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти;

- спеціалізована вчена рада К 73.053.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю:

10.01.01 – українська література;

- спеціалізована вчена рада Д 73.053.04 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальностями:

13.00.06 – теорія і методика управління освітою;

- спеціалізована вчена рада К 73.053.05 з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальностями:

08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка;

21.04.02 – економічна безпека суб'єктів господарської діяльності.

Саме за цими спеціальностями і формується даний фонд.

Фонд дисертаційних робіт наукової бібліотеки ім. М. Максимовича створений 11 лютого 2002 року і на сьогодні налічує 356 примірників.

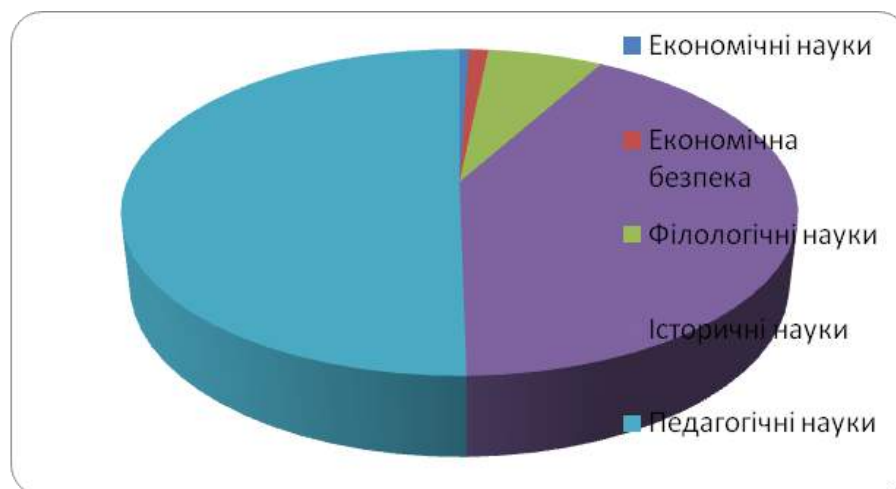

Рис. 1. Розподіл дисертацій за спеціальностями.

За якісним складом фонд рукописів дисертацій включає в себе 325 кандидатських та 31 докторську роботу.

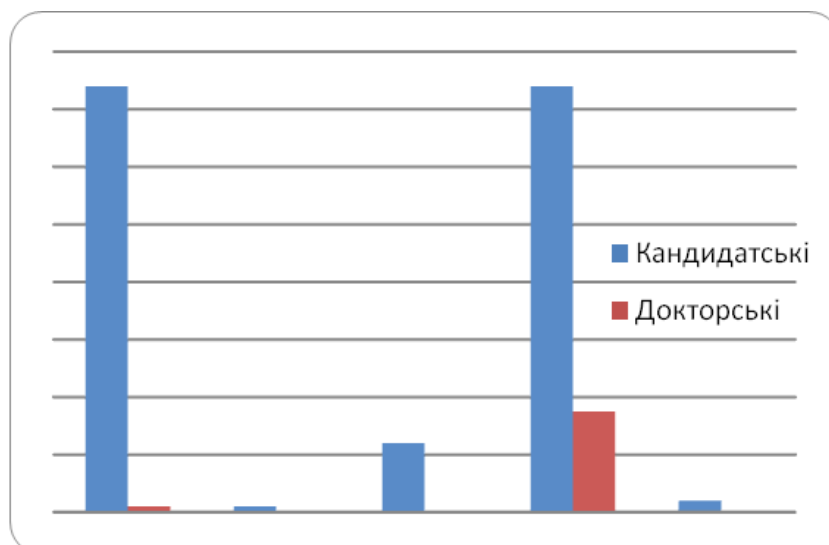

Рис. 2. Якісний склад фонду дисертацій.

Наступна діаграма дасть змогу побачити, як поповнювався даний фонд протягом періоду з 2002 року до 2015 р.

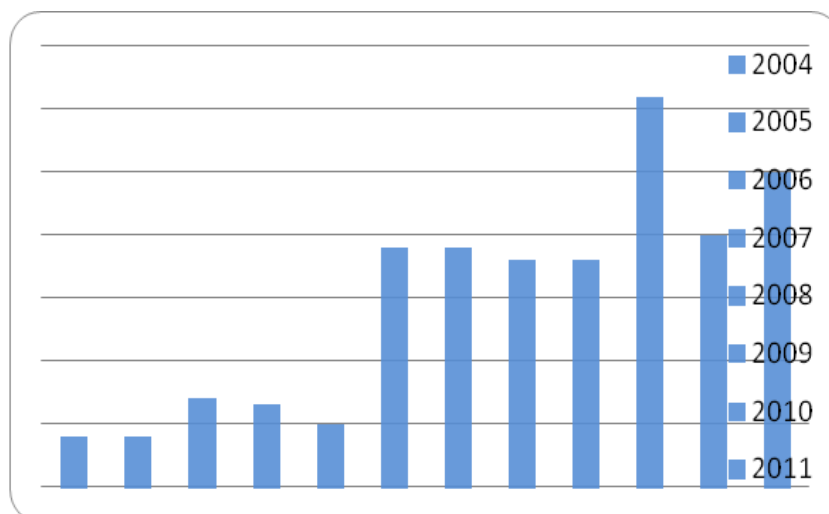

Рис. 3. Динаміка надходжень дисертаційних робіт в фонд бібліотеки

За місяць до встановленої дати захисту на Вченій раді університету рукопис надходить до наукової бібліотеки. У відділі наукової обробки він проходить реєстрацію в інвентарній книзі та електронній базі документів (ДБ6). Після цього рукопис дисертації передається до відповідного читального залу на постійне збереження.

Порядок користування дисертаційним фондом НБ здійснюється відповідно до Положення про використання дисертаційного фонду бібліотеки та Типових правил користування бібліотекою ВНЗ. Для отримання можливості користуватися фондом дисертацій користувач повинен звернутися до адміністрації НБ з листом-клопотанням. Лист-клопотання (за підписом ректора або проректора) дійсне протягом року.

Оригінали рукописів замовляються з фондів читального залу і видаються під заставу читацького квитка. Науковці, аспіранти та студенти вузу працюють з рукописами лише в читальних залах НБ, без права виносу з приміщення, копіювання, фотографування текстів або окремих частин дисертації. Одержати повну інформацію про наявність у фондах НБ дисертацій можна за електронним каталогом (ДБб), а згодом ми плануємо створити і картковий його варіант.

Виходячи зі сказаного вище, можна з впевненістю сказати, що фонд рукописів дисертацій наукової бібліотеки ім. М. Максимовича за останні роки активно поповнюється новими надходженнями робіт здобувачів наукових ступенів, і вони після відповідної обробки слугують розвитку навчальної та наукової роботи в Черкаському національному університеті ім. Б. Хмельницького.

Література

1. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студентів та викл. вищ. навч. закл. / Г. І. Артемчук, В. М. Курило, М. П. Кочерган. – К. : Форум, 2000. – 272 с.
2. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 142 с.
3. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Саюк, О. Л. Ануфрієва, Н. Ю. Волянчук [та ін.]. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 144 с.
4. Черній А. М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця : посіб. для аспірантів і здобувачів наук. ступеня. – К. : Арістей, 2004. – 232 с.
5. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К. : Знання, 2006. – 308 с.